

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ та онлайн-медіа)

17.03.2025

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Укрінформ. – 2025. – 14 бер. У МКСК обговорили із представниками Ради Європи захист прав нацменшин та євроінтеграцію. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 15 бер. У Києві пройде онлайн-майстер-клас щодо впливу виставкових проєктів на суспільство – МКСК. – Інф.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 15 бер. Міносвіти, Мінсоцполітики і Мінкультури все ще не запустили роботу кадрових резервів для роботи на деокупованих територіях. – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 14 бер. Поети та письменники. Росія вбила 239 людей літератури за 11 років війни. – Інф.;](#) [Укрінформ. – 2025. – 14 бер. «Недописані»: за одинадцять років війни Росія вбила 239 діячів і діячок літератури. – Інф.;](#) [Українська літературна газета. – 2025. – 14 бер. «Недописані»: 239 українських людей літератури загинуло за 11 років російсько-української війни. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 14 бер. У «Довіднику безбар'єрності» з'явилися настанови з коректної поведінки з людьми з травмами обличчя. – Інф.](#)

Медіа

[Укрінформ. – 2025. – 15 бер. Гендиректорка ЮНЕСКО закликала ретельно розслідувати загибель журналістки Укрінформу Тетяни Кулик. – Інф.](#)

Регіональна культурна політика

[Вечірній Київ. – 2025. – 14 бер. Естетика замість хаосу: як у Києві працюють нові правила для вуличного мистецтва на практиці. – Божок С.](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[Вечірній Київ. – 2025. – 15 бер. У столиці на Меморіалі Вічної Слави виправили дату початку Другої світової війни. – Марків Н.; Village Україна. – 2025. – 15 бер. На Меморіалі Вічної Слави у Києві встановили цифри «1939». Це фактичний рік початку Другої світової. – Головань Д.](#)

Мовні питання

[Україна молода. – 2025. – 15 бер. Мова має значення: в українських школах хочуть запровадити повну заборону російської. – Здоровило Т.](#)

Фестивалі

[Вечірній Київ. – 2025. – 14 бер. У березні у Києві пройде фестиваль про ментальне здоров'я «Мій фест». – Катаєва М.](#)

Театр

Укрінформ. – 2025. – 16 бер. 79 театрів долучаться до акції у День пам'яті жертв авіаудару по Маріуполю. – Інф.; Вечірній Київ. – 2025. – 16 бер. Столичні театри об'єдналися у День пам'яті: Маріуполь у серцях. – Марків Н.

NV. – 2025. – 17 бер. Акторство як рятівний круг. Як театр допомагає дружинам військових у психологічній реабілітації – три жіночих історії. – Горчинська О.

NV. – 2025. – 14 бер. Андрій Білоус, якого звинувачують у домаганнях, повернувся в Молодий театр після відсторонення – ЗМІ. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 14 бер. Керівник Молодого театру Білоус заявив, що повернувся на посаду. – Інф.; УНН. – 2025. – 14 бер. Режисер Білоус після скандалу з домаганнями повернувся у Молодий театр. – Рознон О.; Village Україна. – 2025. – 14 бер. Андрій Білоус, якого звинувачують у домаганнях, повернувся до керування Молодим театром (доповнено). – Яковенко І.

Україна молода. – 2025. – 14 бер. Директора Молодого театру Білоуса поновлено на посаді: від КМДА вимагають пояснень. – Здоровило Т.

Музика

Укрінформ. – 2025. – 14 бер. Етнопроект «Баба Єлька» випустив збірку народних пісень Кіровоградщини. – Інф.

Візуальні мистецтва

Вечірній Київ. – 2025. – 15 бер. Чорнобиліт, бокаші та кімната гніву: у столиці демонструють проекти українських науковиць та мисткині. – Катаєва М.

Вечірній Київ. – 2025. – 14 бер. Присвята Маріуполю: в історичних залах «Київської картинної галереї» показують незвичну інсталяцію. – Катаєва М.

Вечірній Київ. – 2025. – 16 бер. Наш Шевченко: у столиці представили образ Тараса Григоровича очима різних художників. – Катаєва М.

Вечірній Київ. – 2025. – 14 бер. У Київській малій опері відкриють виставку творів Саші Кузнєцова. – Катаєва М.

Вечірній Київ. – 2025. – 16 бер. У головному відділенні Укрпошти в Києві триває фотовиставка про Маріуполь. – Марків Н.

Village Україна. – 2025. – 14 бер. Засновники бренду Kachorovska відкрили галерею MISTRİKA на Подолі. – Кіхтенко В.

Кіномистецтво. Кінопрокат

Вечірній Київ. – 2025. – 15 бер. Кінофестиваль «Молодість» оголосив програму показів італійської класики «Діви італійського кіно». – Марків Н.

Укрінформ. – 2025. – 15 бер. Тасмниця «Каховського об'єкту». Українські військові проти радянських зомбі. – Базів Л.

Література

[Український тиждень. – 2025. – 15 бер. III, аудіоформат, молоді читачі – найактуальніші питання видавничої галузі. – Нестелєєв М.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 15 бер. Читання як втеча. Чи варто закидати книжкам брак реальності? – Улюра Г.](#)

[Українська літературна газета. – 2025. – 15 бер. Наталія Кобринська, Олена Пчілка, Леся Українка та інші. Видавництво Vivat випустить ще шість книжок українських письменниць. – Інф.](#)

[Village Україна. – 2025. – 14 бер. 10 нових книжок березня. – Герасимова А.](#)

Музейна справа

[Укрінформ. – 2025. – 14 бер. Шостий апеляційний адмінсуд залишив у силі рішення щодо охоронних зон Музею в Пирогові. – Інф.; Вечірній Київ. – 2025. – 15 бер. Зменшення охоронних зон київського Національного музею у Пирогові визнали незаконним. – Марків Н.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 14 бер. У Франківську відкрили виставку робіт Опанаса Заливахи. – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 14 бер. У Києві відкрили виставку «Корифеї української культури у Китаєві». – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 14 бер. У Музеї національно-визвольної боротьби Тернопільщини відкрили зал, присвячений добровольцям. – Інф.](#)

[Українська літературна газета. – 2025. – 14 бер. Влаго, зупини знищення унікальної скарбниці національної культури! – Інф.](#)

Охорона культурної спадщини

[Укрінформ. – 2025. – 16 бер. На Миколаївщині під час будівництва фортифікацій виявили поховання VI–V століть до нашої ери. – Інф.](#)

Нацменшини. Закордонні українці

[Укрінформ. – 2025. – 14 бер. У Бразилії проведуть XI Конгрес українських організацій. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 14 бер. Товариство українців у Фінляндії проведе конкурс читання поезії. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 14 бер. Український центр у Брно відсвяткує день народження і відкриє книжкову та сувенірну крамничку. – Інф.](#)

***

[Укрінформ. – 2025. – 15 бер. «Радіо Свобода» і «Голос Америки» на грані закриття: адміністрація Трампа згорнула фінансування. – Здоровило Т.](#)

Загальні питання

Укрінформ. – 2025. – 14 бер. У МКСК обговорили із представниками Ради Європи захист прав нацменшин та євроінтеграцію. – Інф.

Заступник міністра культури та стратегічних комунікацій із питань євроінтеграції Андрій Наджос зустрівся з директором Департаменту антидискримінації Ради Європи Халвардом Горсетом. Поміж іншого, сторони обговорили питання забезпечення прав національних меншин, прогрес у приведенні українського законодавства відповідно до стандартів ЄС та правові виклики щодо ратифікації Європейської Хартії регіональних мов та мов меншин. Андрій Наджос зазначив, що сьогодні МКСК працює над розробкою нової стратегії розвитку української культури, головним пріоритетом якої є захист культури та збереження культурної спадщини. Під час зустрічі українська сторона проінформувала про участь МКСК у скринінговому процесі щодо 12-ти переговорних розділів, які стосуються культури та медіа. Андрій Наджос також наголосив на важливості підвищення кадрової спроможності в культурній сфері, особливо на місцевому рівні, враховуючи втрати працівників під час війни та обмежені можливості професійного розвитку. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3970713-u-mksk-obgovorili-iz-predstavnikami-radi-evropi-zahist-prav-nacmensin-ta-evrointegraciju.html>

Укрінформ. – 2025. – 15 бер. У Києві пройде онлайн-майстер-клас щодо впливу виставкових проєктів на суспільство – МКСК. – Інф.

У Києві 18 березня відбудеться онлайн-майстер-клас «Виставка як критичний інструмент», під час якого старший куратор Музею сучасного мистецтва у Варшаві Себастьян Ціхоцький розповість, як виставкові проєкти можуть впливати на суспільство. Себастьян Ціхоцький відомий своїми виставковими проєктами та участю у міжнародних бієнале; він є співзасновником Солідарного будинку культури «Słonecznik». Під час майстер-класу він розповість, як виставки можуть слугувати соціальними та політичними маніфестами, формувати громадську думку та впливати на культурний дискурс. Учасники дізнаються про принципи створення освітніх програм чи заходів як критичних інструментів, про використання цифрових технологій та практичні аспекти роботи з експозиціями, що транслюють важливі суспільні ідеї. Майстер-клас буде корисним для кураторів, музейних працівників, дослідників, студентів мистецьких спеціальностей та всіх, хто цікавиться сучасними підходами до музейної справи. Захід проводять у межах серії заходів «Музей завтрашнього дня», організованої Фондацією ОБМІН за підтримки Фондації польсько-німецької співпраці та МКСК. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3970964-u-kyevi-projde-onlajnmasterklas-sodo-vplivu-vistavkovih-proektiv-na-suspilstvo-mksk.html>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 15 бер. Міносвіти, Мінсоцполітики і Мінкультури все ще не запустили роботу кадрових резервів для роботи на деокупованих територіях. – Інф.

Міністерство освіти і науки, Міністерство соціальної політики і Міністерство культури та стратегічних комунікацій все ще не запустили роботу кадрових резервів працівників їх сфер для роботи на деокупованих територіях України. 20 серпня 2024 року Кабінет Міністрів України затвердив порядок створення резерву працівників сфери культури та інформаційної сфери для роботи на деокупованих територіях, яким МКСК доручено створення відповідної інформаційно-комунікаційної системи. У відповіді міністерства на запит Інтерфакс-Україна йдеться, що МКСК наразі розробляє проєкт технічних вимог для створення системи. «Інформаційне наповнення системи та формування резерву працівників сфери культури та інформаційної сфери для роботи на деокупованих територіях України буде можливо тільки після технічного впровадження системи», – йдеться у відповіді, і зазначається, що відомство подало цей проєкт для включення до переліку завдань Національної програми інформатизації на 2025 рік. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1055658.html>

NV. – 2025. – 14 бер. Поети та письменники. Росія вбила 239 людей літератури за 11 років війни. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 14 бер. «Недописані»: за одинадцять років війни Росія вбила 239 діячів і діячок літератури. – Інф.; Українська літературна газета. – 2025. – 14 бер. «Недописані»: 239 українських людей літератури загинуло за 11 років російсько-української війни. – Інф.

Волонтери проєкту «Недописані» ідентифікували 239 діячів і діячок літератури, які були вбиті чи загинули за 11 років російсько-української війни. Проєкт «Недописані» присвячений діячам і діячкам літературної галузі, чие життя забрала Росія. Крім відомих авторів, таких як Гліб Бабич, Вікторія Амеліна, Василь Паламарчук, Володимир Вакуленко, до списку увійшли менш знані письменники, які тільки починали творчий шлях. Також у списку перекладачі, редактори, видавці, бібліотекарі, поширювачі літератури, працівники книжкової фабрики. Авторами проєкту є військовий, волонтер, письменник, перекладач Євген Лір і парамедикиня добровольчого медичного батальйону «Госпітальєри», поетка Олена Герасим'юк. Проєкт покликаний стати платформою для вшанування кожного загиблого і запобігання забуттю їхнього внеску в українську культуру. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/socium/rosiya-vbila-239-ukrajinskih-pismennikiv-ta-poetiv-za-11-rokiv-viyini-50497957.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3970616-nedopisani-za-odinadcat-rokiv-vijni-rosia-vbila-239-diaciv-i-diacok-literaturi.html>

<https://litgazeta.com.ua/news/nedopysani-239-ukrainskykh-liudej-literatury-zahynulo-za-11-rokiv-rosijsko-ukrainskoi-vijny/>

Укрінформ. – 2025. – 14 бер. У «Довіднику безбар'єрності» з'явилися настанови з коректної поведінки з людьми з травмами обличчя. – Інф.

Оновлений розділ «Довідника безбар'єрності» розповідає про те, як взаємодіяти з людьми, які мають видимі травми обличчя. Про це у Телеграмі повідомила перша леді Олена Зеленська. Вона зазначила, що одна з основних рекомендацій – контролювати свої емоції. За її словами, спокійний тон спілкування та дотримання природної дистанції сприяють комфортній атмосфері. А відкрита поза допоможе підтримати довіру. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3970402-u-dovidniku-bezbarernosti-zavilisa-nastanovi-z-korektnoi-povedinki-z-ludmi-z-travmami-oblicca.html>

Медіа

Укрінформ. – 2025. – 15 бер. Гендиректорка ЮНЕСКО закликала ретельно розслідувати загибель журналістки Укрінформу Тетяни Кулик. – Інф.

ЮНЕСКО зреагувало на звернення Постійного представництва України при цій організації щодо загибелі журналістки Укрінформу Тетяни Кулик унаслідок атаки російських дронів на Київщину 25 лютого. Про це повідомляє Національна рада з питань телебачення та радіомовлення. Генеральна директорка ЮНЕСКО Одрі Азуле у своїй заяві закликала до ретельного та прозорого розслідування, аби злочинців було притягнуто до відповідальності. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3971067-gendirektorka-unesko-zaklikala-retelno-rozsliduvati-zagibel-zurnalistki-ukrinformu-tetani-kulik.html>

Регіональна культурна політика

Вечірній Київ. – 2025. – 14 бер. Естетика замість хаосу: як у Києві працюють нові правила для вуличного мистецтва на практиці. – Божок С.

Київ переживає другу хвилю популярності стінописів, особливо після початку повномасштабного вторгнення. З метою регулювання цього процесу та збереження естетичного вигляду міста, Київрада ухвалила рішення про порядок створення стінописів. У столиці працює Комісія з питань погодження ескізів та локацій розміщення муралів. Її завдання – професійний та прозорий розгляд ініціатив створення стінописів, який останнім часом став особливо актуальним. Як на практиці відбувається процес створення стінописів, виданню розповіла депутатка Київської міської ради, голова постійної комісії з питань культури, туризму та суспільних комунікацій Вікторія Муха. Вона насамперед зазначила, що до складу комісії увійшли представники профільних департаментів КМДА та фахівці з урбаністики, архітектури, культури та мистецтвознавства. Рішенням Київради не допускається створення муралів на об'єктах культурної спадщини та тих, що містять елементи реклами або заборонений чинним законодавством контент. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/109826/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

Вечірній Київ. – 2025. – 15 бер. У столиці на Меморіалі Вічної Слави

виправили дату початку Другої світової війни. – Марків Н.; Village Україна. – 2025. – 15 бер. На Меморіалі Вічної Слави у Києві встановили цифри «1939». Це фактичний рік початку Другої світової. – Головань Д.

Днями було оновлено вхідну групу Меморіалу Вічної Слави у Києві – замінено цифри «41» на «39», і таким чином відновлено правдиве датування Другої світової війни. Про те, хто доклався до цієї справи, розповів колишній голова Українського інституту національної пам'яті Антон Дробович. Він зазначив, що усі роботи профінансував меценат, який побажав залишитися неназваним. Просторові числові моделі цифр «3» та «9» розробив Богдан Гдаль. Особливість цієї роботи полягала в тому, що цифри мали відповідати наявному шрифту на меморіалі. Роботи зі зміни цифр погоджено МКСК. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/109870/>

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/360817-na-memoriali-vichnoyi-slavi-u-kyevi-vstanovili-nbsp-tsifri-laquo-1939-raquo-tse-nbsp-pravdiviy-rik-pochatku-drugoyi-svitovoyi>

Мовні питання

Україна молода. – 2025. – 15 бер. Мова має значення: в українських школах хочуть запровадити повну заборону російської. – Здоровило Т.

Доповнити закон України «Про освіту» народні депутати пропонують поняттям «українськомовне освітнє середовище», а також визначити обов'язки шкіл щодо підтримки української мови в навчальному процесі та поза його межами. Про це йдеться в проєкті закону №13072, який передбачає повну заборону використання російської мови у школах. Передбачено винятки, які не вважаються порушенням, зокрема викладання іноземних мов та мов національних меншин згідно із законодавством; спілкування мовами національних меншин у спеціалізованих закладах освіти, де є класи з навчанням мовами ЄС; використання англійської мови в освітньому процесі тощо. Щоправда депутатам, очевидно, усе ж доведеться внести зміни й до Конституції України. Адже стаття 10 Основного закону досі підступно гарантує «вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України». Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/188435/>

Фестивалі

Вечірній Київ. – 2025. – 14 бер. У березні у Києві пройде фестиваль про ментальне здоров'я «Мій фест». – Катаєва М.

29 та 30 березня у Rochna Event Hall відбудеться «МІЙ ФЕСТ» – перший в Україні фестиваль, присвячений ментальному здоров'ю, сексуальній культурі та побудові здорових стосунків. Лекції, дискусії, практичні заняття на критично важливі теми проведуть провідні фахівці та впливовці: Юлія Ярмоленко, Петро Чорноморець, Олександр Наумчук, Маша Єфросиніна, Ігор Донських, Руся Данілкина та ін. Головні теми «МІЙ ФЕСТ»: психологічна підтримка під час війни; стрес, тривожність та проживання втрат; любов до себе та тілесність: розуміння та прийняття тіла; прийняття себе з травмами та

пораненнями – досвід ветеранів; де взяти мотивацію жити та ін. Після кожного виступу чи паблік-току буде змога поставити питання спікеру. Фестиваль запропонує різні погляди на складні питання, практичні інструменти для покращення якості життя та стимулює пошук розв’язання проблем. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/109811/>

Театр

Укрінформ. – 2025. – 16 бер. 79 театрів долучаться до акції у День пам’яті жертв авіаудару по Маріуполю. – Інф.; Вечірній Київ. – 2025. – 16 бер. Столичні театри об’єдналися у День пам’яті: Маріуполь у серцях. – Марків Н.

16 березня 2022 року російські військові скинули надпотужну бомбу на Донецький академічний обласний драматичний театр (м. Маріуполь), який слугував укриттям для сотень мирних жителів. До річниці трагедії Донецька ОВА за підтримки МКСК ініціювала проведення мирної акції – День пам’яті жертв авіаудару по Маріуполю. Під час акції перед центральним входом до театрів буде нанесено напис «ДІТИ» та встановлено лампадки на знак пошани загиблих. Майже 80 театрів України, а також театральні спільноти інших держав долучаться до мирної акції в День пам’яті жертв авіаудару по драмтеатру в Маріуполі. «З 13 по 16 березня 2025 року за ініціативи Міністерства культури Молдови та за підтримки Міністерства культури та стратегічних комунікацій України реалізовується спільний міжнародний молдавсько-український проєкт, де наш театр у містах Бельці, Кахул та Кишинів презентує сторітелінг «Маріупольська драма», – наголосили в ОВА. Акція має на меті вшанувати пам’ять жертв трагедії та нагадати світу про жорстокість війни й важливість захисту мирного населення, особливо дітей. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3971167-79-ukrainskih-teatriv-dolucatsa-do-akcii-u-den-pamati-zertv-aviaudaru-po-mariupolu.html>

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/109894/>

NV. – 2025. – 17 бер. Акторство як рятівний круг. Як театр допомагає дружинам військових у психологічній реабілітації – три жіночих історії. – Горчинська О.

22 березня в столичному Молодому театрі покажуть виставу «Розплітання», ролі в якій грають дружини українських військовослужбовців. Переважно це аматорки в акторстві, для яких театр став рятівним кругом у складні часи. У основі сюжету – підготовка до дівич-вечора, центральним дійством якого має стати розплітання нареченої. Вистава зіткана з діалогів, за допомогою яких героїні діляться власними життєвими переживаннями та розповідають про складнощі, з якими можуть стикатися жінки, чиї чоловіки пішли до війська. Акторську гру відтіняє музичний супровід. Червоною ниткою проходить мелодія пісні «Намалюй мені ніч» Мирослава Скорика. У спектаклі також піднімається тема важливості оточення: глядача підводять до думки, що саме воно відіграє важливу роль у нашому житті, особливо тоді, коли ми переживаємо труднощі. Ідея взаємодії через театр з людьми, які зазнали

прямого впливу війни, почалася у 2022 році з соціального проєкту «Право на мрію», розповідає у коментарі Аліна Климаська, менеджерка культурного центру DRAMAN Theatres Trust, який втілює у життя виставу «Розплітання». Тоді організатори проєкту відбирали вистави та перфоманси, які надихають, спонукають мріяти, і розповсюджували квитки безкоштовно. Жінки, які відновлюються через театр: Світлана Бахметова – викладачка сольного співу та гри на бандурі, матір двох дітей. Її чоловік, командир десантно-штурмового взводу 36 бригади 1 батальйону морської піхоти Руслан Бахметов загинув на війні влітку 2023 року. Ще одна акторка, яка бере участь у виставі, Юлія Корнеєва, у звичайному житті не дотична до театру і працює в банку. Її чоловік був мобілізований на початку 2024 року. Зараз служить у складі 110 окремої механізованої бригади імені генерал-хорунжого Марка Безручка. Свою історію розповідає і Оксана Моцак. На початку повномасштабної війни її чоловік пішов на фронт. У його відпустку жінка завагітніла, а 18 лютого 2023 року народила дівчинку, яку назвали Емма. За словами Оксани Моцак, під час пологів лікарі не повірили їй, що вона почувається погано – виявилось, що немовля задихалося. Майже півроку жінка разом із новонародженою дитиною провела у реанімації. 22 липня 2023 року Емма померла, так і не будучи у свідомості. За плечима Оксана Моцак має п'ятирічний досвід роботи вихователькою в дитсадку. Зараз закінчила магістратуру та працює вчителькою початкової школи. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/socium/viyana-v-ukrajini-yak-teatr-dopomagaye-druzhinam-viyskovih-zsu-v-psihologichnij-reabilitaciji-50496140.html>

NV. – 2025. – 14 бер. Андрій Білоус, якого звинувачують у домаганнях, повернувся в Молодий театр після відсторонення – ЗМІ. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 14 бер. Керівник Молодого театру Білоус заявив, що повернувся на посаду. – Інф.; УНН. – 2025. – 14 бер. Режисер Білоус після скандалу з домаганнями повернувся у Молодий театр. – Рознон О.; Village Україна. – 2025. – 14 бер. Андрій Білоус, якого звинувачують у домаганнях, повернувся до керування Молодим театром (доповнено). – Яковенко І.

Художній керівник Молодого театру Андрій Білоус, якого звинувачують у сексуальних домаганнях, повернувся до роботи після відсторонення. Про своє повернення журналістів сповістив сам Андрій Білоус. З його слів, 10 лютого він з власної ініціативи написав прохання відсторонити себе від виконання обов'язків на місяць, щоб «уникнути різноманітних спекуляцій». «Станом на 14 березня, як і раніше, у Департаменту культури [КМДА] немає правових підстав для відсторонення або звільнення мене з посади», – заявив режисер. Журналістам також показали документ з Департаменту, який підтверджує, що Андрія Білоуса відсторонили до 13 березня за його власною заявою. Зранку 14 березня працівники театру зустрілися з директором департаменту культури КМДА Сергієм Анжияком. Посадовець розповів, що комісія, яка розглядала скарги на Андрія Білоуса, закінчила роботу та підготувала висновки. Зі слів Сергія Анжияка, поки немає розуміння, як реалізувати деякі рекомендації, зокрема гендерне співвідношення складу акторів у виставах. Він зустрінеється з

комісією 18 березня для з'ясування деталей. Серед інших пропозицій – розробити етичний кодекс театру, проводити освітні тренінги про права людини, сексуальні домагання та способи себе захистити, а також створити комітет, який розглядатиме скарги, пов'язані з дискримінаційною поведінкою. Комісія запропонувала припинити контракт з Андрієм Білоусом, якщо Департамент дійде до висновку, що дії керівника Молодого театру призвели до втрати довіри. Але, зі слів Сергія Анжияка, під «втратою довіри» у законодавстві мається на увазі відповідальність за втрату культурно-матеріальних цінностей. Тому він планує уточнити, чи досліджувала комісія це питання. Раніше Сергій Анжияк пояснював, що для відсторонення Андрія Білоуса потрібно рішення правоохоронних органів або ухвала суду. Без правового складника це відсторонення можуть скасувати в судовому порядку. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/socium/andriy-bilous-zvinuvacheny-u-domagannyah-povernusya-na-posadu-hudozhnogo-kerivnika-molodogo-teatru-50497903.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3970588-kerivnik-molodogo-teatru-bilous-zaaviv-so-povernusya-na-posadu.html>

<https://unn.ua/news/rezhyser-bilous-pislia-skandalu-z-domahanniamy-povernusia-u-molodyi-teatr>

<https://www.village.com.ua/village/life/edu-news/360787-andriy-bilous-yakogo-zvinuvachuyut-v-domagannyah-povernusya-do-vikonannya-ovov-yazkiv-u-molodomu-teatri>

Україна молода. – 2025. – 14 бер. Директора Молодого театру Білоуса поновлено на посаді: від КМДА вимагають пояснень. – Здоровило Т.

За словами працівників театру, відновлення Андрія Білоуса на посаді сталось на зборах трупі. До працівників театру звернувся директор Департаменту культури КМДА Сергій Анжияк. У свою чергу коаліція дієвців культури вчергове звертається до Київської міської державної адміністрації за роз'ясненнями про розслідування справи Андрія Білоуса. Про це йдеться 14 березня в офіційній заяві, розміщеній у Facebook організації: «Коаліція дієвців культури звертається до заступниці голови КМДА Ганни Старостенко та директора департаменту культури КМДА Сергія Анжияка з вимогою дати публічні роз'яснення щодо того: яких висновків дійшла незалежна комісія, що протягом місяця вивчала ситуацію в театрі; на яких підставах Андрія Білоуса поновили на посаді художнього керівника Молодого театру». Представники незалежної організації наголошують, що директор департаменту культури КМДА Сергій Анжияк оголосив новину про поновлення Андрія Білоуса. При цьому київська влада публічно так і не прокомунікувала своє рішення. До вироку суду фактично Андрій Білоус не може вважатися винним у справі про сексуальне насильство. Тому громада наразі активно готує позови до КМДА із закликом до пояснень. Крім того, в організації заявили, що не бачать також намірів Міністерства культури та стратегічних комунікацій «визнати проблему існування різних форм насилля чи дискримінації у підзвітних їм установах чи закладах, незважаючи на те, що зростає хвиля свідчень та визнань, і професійно

та відповідально працювати з цим викликом». «Коаліція дієвців культури вимагає від органів державної та місцевої влади рішучих дій щодо захисту безпеки та гідності дієвців культури, незалежно від віку, статі чи статусу», – закликали автори заяви. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/188419/>

Музика

Українформ. – 2025. – 14 бер. Етнопроект «Баба Єлька» випустив збірку народних пісень Кіровоградщини. – Інф.

На Кіровоградщині етнопроект «Баба Єлька» створив та випустив книгу з 1000 народних пісень, зібраних протягом 2018–2024 років. Про це розповіла співзасновниця проекту Світлана Буланова. На 736 сторінках книги представлено записи з усіх районів (за територіальним устроєм до адмінреформи 2020 року) Кіровоградщини. Найбільше – з Олександрівського, Голованівського, Знам'янського, Кропивницького, Новомиргородського. Безумовним лідером за кількістю записів стало село Розумівка Олександрівського району, де більшість пісенних творів записали від Насті Зеленько 1939 р.н. Книга не має ілюстрацій, однак на кожній сторінці пісенника його розробники розмістили QR-код. Перейшовши за ним, можна почути голоси «бабів Єльок» – носіїв автентичної пісні, прочитати репортаж про ту чи іншу експедицію, дізнатися звідки саме цей музичний твір. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3970637-etnoproekt-baba-elka-vipustiv-zbirku-narodnih-pisen-kirovogradsini.html>

Візуальні мистецтва

Вечірній Київ. – 2025. – 15 бер. Чорнобиліт, бокаші та кімната гніву: у столиці демонструють проекти українських науковиць та мисткині. – Катаєва М.

Виставка «Випадкові події», що працює на першому поверсі Національного центру «Український дім», присвячена жінкам у науці у мистецтві. Це експериментальний проєкт, у якому технології переплітаються з художнім баченням. Виставка складається з двох частин. Це артпроекти, які у співпраці створили сучасні інноваторки та мисткині впродовж лабораторії, а також дослідження ролі жінок у мистецтві та науці через призму 23-х героїнь. Кураторка виставки, засновниця громадської організації Port of Culture Катя Тейлор пояснює: «...Три місяці ми організували лабораторію для жінок, які працюють в інноваціях та в мистецтві. На основі конкурсу зі 160 заявок відібрали 20 учасниць, 10 інноваторок і 10 художниць. Запропонували їм разом провести 10 днів, щоб створити спільні проєкти. Це сьогодні доволі популярна тенденція – робити мультидисциплінарні та кроссекторальні проєкти, що поєднують та підсилюють різні експертизи...». Докладно про виставку та представлені на ній твори:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/109864/>

Вечірній Київ. – 2025. – 14 бер. Присвята Маріуполю: в історичних залах

«Київської картинної галереї» показують незвичну інсталяцію. – Катаєва М.

До роковин повномасштабного вторгнення у Національному музеї «Київська картинна галерея» представили виставку «Післяобрази» Михайла Деяка. У трьох залах він створив різні композиції з 42-х металевих стільців, кожен з яких має неповторну форму, символізують індивідуальність людини, уособлюють відбиток її понівеченої війною реальності. Через деформацію стільця митець проводить паралель між зруйнованим внутрішнім світом людини та зовнішнім. Виставка триватиме до 19 березня. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/109793/>

Вечірній Київ. – 2025. – 16 бер. Наш Шевченко: у столиці представили образ Тараса Григоровича очима різних художників. – Катаєва М.

До березневих Шевченківських днів Національний музей Тараса Шевченка підготував експозицію «Наш Шевченко», що демонструє сучасний погляд на художника і поета. Ідейним натхненником проєкту став митець Петро Бевза, у якого була особиста мотивація. Також представлено твори Антона Логова, Олега Ясенєва, Володимира Петрова, Сергія Кириченка, Сергія Савченка, Данила Мовчана, Олексія Литвиненка, В'ячеслава Гутирі. Всі вони погодилися подарувати свої твори до колекції музею. Крім того, до цієї експозиції видадуть каталог зі статтями наукових співробітників музею та художників. Виставка «Наш Шевченко» триватиме до 30 березня. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/109880/>

Вечірній Київ. – 2025. – 14 бер. У Київській малій опері відкриють виставку творів Саші Кузнєцова. – Катаєва М.

17 березня у Малій опері, яка розташовується в колишньому Клубі трамвайників, стартує проєкт «SASHA.1987. Повернення», який презентує творчість американського художника українського походження Саші Кузнєцова. «Наш Центр починає серію культурологічних дослідження, мета яких – знайомство громади з успішними кейсами народження зірок сучасного мистецтва завдяки системі клубних закладів культури, – розповів співкуратор виставки, директор Київського міського центру народної творчості та культурологічних досліджень Федір Баландін. – Біографія видатного художника Олександра Кузнєцова є дуже показовою. Студія живопису Клубу трамвайників під керівництвом легендарної Ірини Лаптевої подарувала митцю потужну базу знань та навичок. Це, разом з талантом і працездатністю привело художника до успіху. Нині мережа клубних закладів культури скоротилась в рази. Щастя, що громаді Києва вдалося зберегти такі перлини, як Клуб трамвайників (нині Мала опера) Дарницький та Святошинський палаци культури. Саме тут сучасне українське мистецтво починає злет до майбутнього. Клубні заклади потребують постійної уваги з боку міської влади. Гуртки, студії столиці мають ставати «фабриками зірок» та шансом для кожного маленького киянина чи киянки. А наша мета – підтримувати ці джерела, та не допускати їхнього «замулювання» комерціалізацією, яка часто-густо перетворює такі заклади на «дитячі куточки» при ТРЦ». Куратори проєкту: Ростислав Шерстюк,

Федір Баландін. Організатори: Київський міський центр народної творчості та культурологічних досліджень, Мала опера. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/109812/>

Вечірній Київ. – 2025. – 16 бер. У головному відділенні Укрпошти в Києві триває фотовиставка про Маріуполь. – Марків Н.

Упродовж тижня в головному відділенні Києва триватиме фотовиставка «Маріуполь: зруйнована мрія» відомого маріупольського фотографа Євгена Сосновського. Він два місяці поспіль з родиною перебував в окупації, фіксував моторошні кадри руйнувань рідного міста. Влітку 2022 року фотовиставку робіт митця було представлено в експозиції Національного музею літератури. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/109888/>

Village Україна. – 2025. – 14 бер. Засновники бренду Kachorovska відкрили галерею MISTRİKA на Подолі. – Кіхтенко В.

Галерея сучасного мистецтва MISTRİKA починає роботу на Подолі 14 березня. Її відкривають Аліна й Руслан Очеретяні, засновники Kacho Group, й арткуратор, колекціонер, режисер і сценарист Максим Бернадський. Галерея розташована на вул. Набережно-Хрещатицькій, 25. Артпростір працюватиме із сучасними митцями, стиль яких команда визначає як «метабароко», що описують як «вибухову вітальність». 10% із продажу картин команда планує перераховувати на відновлення поранених військових. Крім того, хочуть співпрацювати з містом – інвестувати у створення артробіт, а потім встановлювати їх у загальнодоступних місцях. У просторі також можна буде випити кави. Галерею відкривають персональною експозицією Олега Тістола, яка має назву «Original O. ПІСТОЛ». Експозиція триватиме до 13 квітня. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/360785-zasnovniki-brendu-kachorovska-vidkrili-galereyu-em-mistrika-em-na-podoli>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Вечірній Київ. – 2025. – 15 бер. Кінофестиваль «Молодість» оголосив програму показів італійської класики «Діви італійського кіно». – Марків Н.

Кінофестиваль «Молодість» разом з Посольством Італійської Республіки в Україні та Італійським інститутом культури в Україні продовжує цикл показів італійських фільмів в кінотеатрі «Жовтень» з 19 березня. Серія показів, що складатиметься з трьох класичних стрічок від видатних режисерів ХХ століття, буде присвячена зіркам, які залишили помітний слід в історії світового кінематографа. Фільми демонструються мовою оригіналу з англійськими та українськими субтитрами. За традицією, стрічки представлятимуть генеральний директор КМКФ «Молодість» Андрій Халпахчі та представники Посольства Італійської Республіки в Україні. Програма показів: 19 березня – історична драма «Леопард» режисера Лукіно Вісконті; 26 березня драма

«Найкрасивіша» режисера Лукіно Вісконті; 2 квітня – комедія «Шлюб по-італійськи» режисера Вігторіо де Сіка. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/109839/>

Українформ. – 2025. – 15 бер. Таємниця «Каховського об'єкту».
Українські військові проти радянських зомбі. – Базів Л.

У розлогії статті – про зомбі-горор «Каховський об'єкт», зйомки якого стартували в Києві 10 березня. Він стане другим фільмом із задуманої командою FILM.UA кіно-тетралогії, де відважні героїні будуть боротися з тотальним злом у різних уособленнях. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3970890-taemnica-kahovskogo-obektu-ukrainski-vijskovi-proti-radanskih-zombi.html>

Література

Український тиждень. – 2025. – 15 бер. III, аудіоформат, молоді читачі – найактуальніші питання видавничої галузі. – Нестелеєв М.

«11–13 березня тривав Лондонський книжковий ярмарок (ЛКЯ), найбільша англійська видавнича виставка у світі, і ця подія насамперед важлива тим, що коло порушених під час неї питань – це, по суті, найактуальніші питання видавничої галузі. Учасники ярмарку одноставні в тому, що два найпопулярніші жанри на ринку – документальна література, «заснована на рішеннях», і ескапістська художня література. Дуже знакова тенденція, яка свідчить про читацькі пріоритети у складні часи. Дослідники кажуть, що особливо виразним є поновлений інтерес до ескапізму, чітка ознака буремного соціально-політичного життя, від якого хочеться сховатися. Так Ребекка Фолланд, директорка з групових прав та аудіо-директорка видавництва Hachette, зазначає: «Кожен шукає втечі та книжок, у яких можна загубитися; ми спостерігаємо величезний інтерес до «Сестер морського каміння» Елеонори Б'юкенен, які вже продані в семи країнах, а аукціони тривають на багатьох територіях, а також великий ажіотаж довкола фантастичного трилера «Палаюча бібліотека» Гіллі Макміллана». Дві провідні теми ярмарку – штучний інтелект і збільшення популярності аудіоформату. Адам Ріджвей, який зайняв посаду директора ЛКЯ в 2024 році, коментує це так: «Видавнича індустрія зазнала набагато більшого впливу III, ніж будь-що інше, що я бачив. Більшість галузей використовуватимуть III для багатьох функцій у своєму бізнесі (фінанси, маркетинг чи дослідження), але видавнича галузь стурбована виробництвом копій і контенту». Ще одна актуальна тема, озвучена на ярмарку, – це зосередження індустрії на пошуку та заохоченні молодих читачів в епоху занепаду грамотності. Ріджвей каже про це так: «Молодь, особливо в Великій Британії, не читають так багато, як раніше. Вони поглинають інформацію, але вони вже не поглинають її так багато з книжок. Це питання того, як ви змінюєте ситуацію». Про молодь багато говорили і на одній із найцікавіших розмов на ЛКЯ, яка відбулася 11 березня між Девідом Шеллі, генеральним директором Hachette Book Group у США та Hachette UK, і Джеймсом Даунтом, генеральним директором Barnes & Noble та виконавчим директором Waterstones. На питання

про найяскравіші моменти в книжковому світі, Даунт відповів, що він «досить оптимістичний» і що «основний бізнес є дуже сильним». Частково, на його думку, цьому сприяла хвиля натхненної BookTok молоді: «Діти в магазинах – у нас повно молоді, і це приносить енергію в наші магазини. А враховуючи все інше, що відбувається, ми маємо реальний імпульс продажів»... В розмові також згадали про ШІ. Так Даунт сказав, що книгопродавці «вроджено вороже ставляться» до ШІ, навіть скаржаться на обкладинки, згенеровані штучним інтелектом. Шеллі ж вважає, що вся справа в законодавстві, яке регулює ШІ, і саме воно визначить, чи це добре чи погано. Захист авторських прав був ключовим... Отже, Лондонський книжковий ярмарок означив найголовніші сучасні тенденції книжкової галузі в Америці й Європі, однак сказати, що Україна теж повноцінно суголосна цим трендам – буде перебільшенням. Усе ж у нас не настільки великий ринок ще й супутні соціально-економічні проблеми, обтяжені військовим станом. Втім, і у нас вряди-годи виникають дискусії про доцільність ШІ та збільшення популярності аудіокнижок. І книжковий бізнес в Україні – стабільно прибутковий. Так, у статті в Forbes простежено позитивну динаміку, зокрема, те, що «десять найбільших українських видавництв згенерували в 2024 році понад 3,5 млрд грн виторгу, за даними YouControl, що на 45% перевищує показник 2023-го». Однак обсяг нашого книжкового ринку – досі невеликий (€133 млн на рік, тоді як у Польщі, скажімо, понад €1 млрд), тому й українські тенденції поки такі, які мають бути у ринку, що повільно, але все ж зростає». Докладно:

<https://tyzhden.ua/shi-audioformat-molodi-chytachi-najaktualnishi-pytannia-vydavnychoi-haluzi/>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 15 бер. Читання як втеча. Чи варто закидати книжкам брак реальності? – Улюра Г.

У розлогій статті авторка розповідає про ескапізм – один з різновидів читацького досвіду: ти усамітнюєшся з книжкою й усуваєшся від контролю над виконанням «операційних завдань»; втікаєш від повсякденної реальності до реальності художньої. Зокрема вона зазначає: «... Ескапізм тим часом є родовою ознакою розважальної літератури. Ескапізм-фікшн, література доброго настрою, релакс-проза (хоч як цей феномен назви) мають на меті компенсувати брак чогось у позахудожній реальності. Світ такої прози побудований за правилами, котрі є простими, прийнятними й непорушними. А головне: читач ті правила знає та їм слідує... Мабуть, я наражуся на недовіру прихильників цих творів, коли скажу, що романи Євгенії Кузнецової – ідеальне ескапістське читання. Чи бодай здивую. Кузнецова ж-бо пише про «простих» реальних людей у дуже конкретних локаціях сіл на Вінниччині й містечок в Іспанії. Їхній побут, звички, мова – все в них нам знайоме й намацане. І пише вона про речі геть непрості: про війну, еміграцію – вимушену й добровільну, про те, як важко повертатися додому й не знати, чи все ще почуватимешся в рідних містах як удома. І все ж наполягаю: «Спитайте Місечку», «Драбина», а особливо «Вівці цілі» – проза, мета якої – під час читання «відвести» читача від болісної й непрясної реальності... З початком великої війни одна книжка, яку й до того

увагою не обходили, просто масово зачарувала читачів. Ідеться про містичний трилер Іларіона Павлюка «Я бачу, вас цікавить п'ятьма». Люди в бомбосховищах зачитувалися пригодами нагло померлого хлопа, котрий перенісся в чистилище й не зрозумів того... І так, трилер Павлюка – плоть від плоті література ескапізму. Чому ж раз у раз нас соромлять, що ми читаємо заради втечі від реальності? Чому художній реальності закидають її несхожість на позахудожню так, ніби вона щось нам винна? Річ у тім, що саме читання ескапічне. Втеча від реальності стосується читання, а не літератури, це схильність літератури, а не її непорушний принцип. Ми відкриваємо книжку й усамітнюємося з нею і в ній на кілька годин...». Докладно:

<https://zn.ua/ukr/EDUCATION/chitannja-jak-vtecha-chi-varto-zakidati-knizhkom-brak-realnosti.html>

Українська літературна газета. – 2025. – 15 бер. Наталія Кобринська, Олена Пчілка, Леся Українка та інші. Видавництво Vivat випустить ще шість книжок українських письменниць. – Інф.

У серії української класики видавництва Vivat вийдуть друком шість книжок. Це історії жінок, написані самими жінками, в яких порушуються теми особистої свободи, кохання, війни, становлення особистості й пошуків ідентичності. Усі видання готуються ретельно: це будуть нецензуровані версії текстів, звірені з прижиттєвими публікаціями авторок, із передмовами фахівців і фахівчинь, а також словниками рідковживаних слів, що допоможуть сучасним читачам глибше зрозуміти особливості епохи. Кураторка серії – літературознавиця Ярина Цимбал. До серії «Vivat класика» увійдуть: зібрання творів Наталії Кобринської «Омен» та вперше за 120 років передрук збірки «Казки»; збірка вибраної прози Олени Пчілки «Маскарад»; збірка різножанрових творів Лесі Українки «Сапфо»; збірка повістей і оповідань Надії Кибальчич «Перша зустріч»; автобіографічна повість сучасниці й подруги Івана Франка Уляни Кравченко «Хризантеми»; повість Людмили Коваленко «Степові обрії» про жінок з української та грецько-української родини в Маріуполі. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/nataliia-kobrynska-olena-pchilka-lesia-ukrainka-ta-inshi-vydavnytstvo-vivat-vypustyt-shche-shist-knyzhok-ukrainskykh-pysmennyts/>

Village Україна. – 2025. – 14 бер. 10 нових книжок березня. – Герасимова А.

Віледж обирає найцікавіші книги березня й пояснює, чому їх варто читати. У матеріалі про такі твори: «Як любили і вмирили» Лева Скрипника; «Пісня пророка» Пола Лінча; «Те, що тривожить мерців» Т. Кінгфішер (псевдонім американської письменниці Урсули Вернон); «Пекарня в Парижі» Еймі Раньян; «Хочу покласти всьому край» Єна Ріда; «Воля України або смерть!». Повстанці Холодного Яру» Юрія Митрофаненка; «Енциклопедія копірайтингу» Стаськи Падалки; «Чорнобильська рулетка» Сергія Плохія;

«Забудьте про панічні атаки» Клауса Бернхардта; «Нормальні пацани» Тома Вульфа. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/books-of-the-month/360779-10-novih-knizhok-bereznya>

Музейна справа

Укрінформ. – 2025. – 14 бер. Шостий апеляційний адмінсуд залишив у силі рішення щодо охоронних зон Музею в Пирогові. – Інф.; Вечірній Київ. – 2025. – 15 бер. Зменшення охоронних зон київського Національного музею у Пирогові визнали незаконним. – Марків Н.

Шостий апеляційний адміністративний суд підтвердив незаконність зменшення охоронних зон Національного музею народної архітектури та побуту України у Пирогові. Як зазначається, рішення Київського окружного адмінсуду щодо незаконного наказу Міністерства культури про зменшення охоронних зон музею залишене в силі. Суд погодився із доводами прокурора про те, що зменшення охоронних зон з 2 км до 25 метрів було здійснене без наукового обґрунтування та без проведення обов'язкових натурних обстежень території. Визнано, що такий крок суттєво порушує вимоги законодавства у сфері охорони культурної спадщини, не забезпечує захисту музейної експозиції від шкідливих впливів й унеможлиблює її повноцінне візуальне сприйняття. Також суд відхилив апеляційну скаргу сільськогосподарського товариства, яке посилялося на нібито наявне речове право на землі поблизу музею. Суд визнав доводи апелянта безпідставними, оскільки згадані земельні ділянки площею понад 72 га не є предметом спору, а право користування ними вже скасоване за позовами прокуратури через відсутність правових підстав. В ОГП наголосили, що встановлення належних охоронних зон музею дозволить зберегти унікальні дерев'яні споруди XVI–XX століть, представлені в ньому, а також запобігти хаотичній забудові навколо об'єкта культурної спадщини. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3970704-sostij-apelacijnij-adminsud-zalisiv-u-sili-risenna-sodo-ohoronnih-zon-muzeu-v-pirogovi.html>

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/109879/>

Укрінформ. – 2025. – 14 бер. У Франківську відкрили виставку робіт Опанаса Заливахи. – Інф.

У Виставковому залі Івано-Франківської обласної організації Національної спілки художників України до 100-річчя від дня народження Опанаса Заливахи показали близько 20 колекцій його творів, а це майже сотня робіт художника. Частина з них експонується вперше. За словами співорганізаторки виставки Оксани Мельничук, вперше, переважно, експонуються портрети, які створив Опанас Заливаха. З родинного архіву в експозицію потрапили студентські роботи художника. Донька художника Ярина Заливаха розповідає, що нині 250 робіт батька знаходяться на тимчасовому зберіганні у фондах Музею мистецтв Прикарпаття через те, що вдома немає відповідних умов для збереження цих полотен. «Створити музей Опанаса Заливахи – це моя мрія...», – розповідає жінка. Раніше Івано-

Франківська обласна рада схвалила регіональну цільову програму вшанування в області 100-річчя від дня народження Опанаса Заливахи у 2025 році. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3970533-u-frankivsku-vidkrili-vistavku-robit-opanasa-zalivahi.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 14 бер. У Києві відкрили виставку «Корифеї української культури у Китаєві». – Інф.

У Києві в Меморіальному будинку Лесі Українки відбулося відкриття виставки «Корифеї української культури у Китаєві». Директорка Музею видатних діячів української культури Ольга Гураль зазначає, що в експозиції представлено унікальні архівні матеріали, зокрема документи та світлини Михайла Драгоманова, Миколи Лисенка, Олени Пчілки, Людмили Старицької-Черняхівської, Миколи Зерова, Панаса Саксаганського та інших корифеїв. Відвідувачі зможуть дізнатися про їхнє життя в Китаєві та вплив цього місця на їхню творчість. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3970759-u-kievi-vidkrili-vistavku-korifei-ukrainskoi-kulturi-u-kitaevi.html>

Укрінформ. – 2025. – 14 бер. У Музеї національно-визвольної боротьби Тернопільщини відкрили зал, присвячений добровольцям. – Інф.

У Музеї національно-визвольної боротьби Тернопільщини відкрили оновлений експозиційний зал «Добровольці». «У цьому залі – історія, яку кров'ю писали й продовжують писати на східному фронті українські добровольці. Дуже важливо, щоб якомога більше молоді прочитали її, відвідавши цю виставку...», – зазначив керуючий справами виконавчого апарату облради Олег Сиротюк. Музей національно-визвольної боротьби Тернопільщини діє з вересня 2019 року. Тут зібрано різноманітні матеріали про історію національно-визвольної боротьби. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3970729-u-muzei-nacionalnovizvolnoi-borotbi-ternopilsini-vidkrili-zal-prisvacenij-dobrovolcam.html>

Українська літературна газета. – 2025. – 14 бер. Влада, зупини знищення унікальної скарбниці національної культури! – Інф.

У матеріалі надруковано Заяву національних творчих спілок на підтримку Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, який відстоює у суді своє право на розміщення (читай «існування») у будівлі Бурса, XVIII ст. на території Національного заповідника «Софія Київська». 2023 року Регіональне відділення Фонду державного майна України м. Києва подало позов про виселення ЦДАМЛМ України із будівлі Бурси. На стороні Регіонального відділення Фонду державного майна України виступили Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, Національний заповідник «Софія Київська». Суть позову полягає у тому, що Фонд держмайна вважає договір оренди Бурси для розміщення архіву-музею не продовженим у

зв'язку із відмовою на його продовження з боку Мінкультури, і вимагає виселення ЦДАМЛІМ України в «нікуди». Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/na-pidtrymku-tsentralnoho-derzhavnoho-arkhivu-muzeiu-literatury-i-mystetstva-ukrainy/>

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2025. – 16 бер. На Миколаївщині під час будівництва фортифікацій виявили поховання VI–V століть до нашої ери. – Інф.

На Миколаївщині бійці 123-ї бригади ТрО розкопали давнє поховання, яке датується VI–V століттями до нашої ери – там знайшли ритуальні речі, привезені з Греції, та рештки людей. Знахідку передали до музею «Старофлотські казарми». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3971195-na-mikolaivsini-pid-cas-budivnictva-fortifikacij-viavili-pohovanna-viv-stolitta-do-nasoi-eri.html>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 14 бер. У Бразилії проведуть XI Конгрес українських організацій. – Інф.

У місті Куритиба (штат Парана, Бразилія) з 22 по 23 березня відбудеться XI Конгрес українських організацій, присвячений 40-річчю від дати заснування Українсько-бразильської центральної репрезентації (УБЦР). Конгрес має на меті визначити стратегічні напрями діяльності УБЦР, а також сприяти єднанню та обміну досвідом між українськими лідерами у сфері культури та соціальної діяльності. Йтиметься, серед іншого, про збереження та розвиток української культури в Бразилії, а також мир і відбудову України. Також у межах Конгресу заплановано загальні збори 11 організацій, що входять до складу УБЦР. Присутні оберуть керівництво організації на 2025–2028 роки. До заходу онлайн долучаться президент СКУ Павло Грод і віцепрезидент СКУ в Південній Америці Юрій Данилишин. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3970177-u-brazilii-provedut-xi-kongres-ukrainskih-organizacij.html>

Укрінформ. – 2025. – 14 бер. Товариство українців у Фінляндії проведе конкурс читання поезії. – Інф.

21 березня у Help Center у Гельсінкі відбудеться конкурс читання поезії, організований Товариством українців у Фінляндії (ТУФ) в межах Тижня поезії, ініційованого Українським інститутом книги. До участі запрошують усіх охочих. Конкурсанти можуть обрати твір з української або світової літератури, а їхній виступ має тривати не більше 5 хвилин. Оцінювати декламацію буде запрошений голова журі – режисер Українського театру Фінляндії Ігор Фрей. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3970581-tovaristvo-ukrainsiv-u-finlandii-provede-konkurs-citanna-poezii.html>

Укрінформ. – 2025. – 14 бер. Український центр у Брно відсвяткує день

народження і відкриє книжкову та сувенірну крамничку. – Інф.

16 березня Український центр у Брно (Чехія) відзначить свою третю річницю та відкриє першу в місті українську книжкову та сувенірну крамничку. Організатор заходу – громадська організація «Українська ініціатива південної Моравії», яка і створила Український центр. Любителі інтелектуальних дискусій зможуть взяти участь у панельній розмові «Українська громада в Чехії: як ми можемо самі собі допомогти?». Спікери заходу, серед яких історик Тарас Катрун, юрист Ігор Кретов, співзасновниця проєкту VONA Тетяна Стеславська та співвласниця ресторанів The Borsch Наталя Бас, обговорять питання самоорганізації українців у Чехії в культурному, економічному та соціальному аспектах. Модератором дискусії виступить Ірина Забіяка. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3970519-ukrainskij-centr-u-brno-vidsvatkue-den-narodzenna-i-vidkrie-knizkovu-ta-suvenirnu-kramnicku.html>

***

Укрінформ. – 2025. – 15 бер. «Радіо Свобода» і «Голос Америки» на грані закриття: адміністрація Трампа згорнула фінансування. – Здоровило Т.

Про це стало відомо з американських ЗМІ. Наразі мережа має намір продовжити роботу і сподівається на повернення фінансування. Про зупинку федерального фінансування представники міжнародного мовника дізналися у листі за підписам Карі Лейк, що є радницею Агенція США з глобальних медіа – урядової організації з бюджетним фінансуванням, якій підпорядковані «Голос Америки», мережа «Радіо Свобода» тощо. Це, зокрема, підтвердило видання The Wall Street Journal. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/188431/>

Випуск підготувала

Рудіч О. А,

завідувачка сектору оперативного інформування

та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 425-23-26

електронна адреса: infocenter@nplu.org

info_nplu@ua.fm